

ПРЕС КЛИПИНГ

31-1. НОВЕМБАР 2020.

НАСЛОВИ

Stojiljković: Dve trećine naroda u Srbiji je siromašno(стр.3)

Сутра 4.000 туристичких радника остаје без посла(стр.4)

Очекујемо помоћ државе да сачувамо туристичке агенције(стр.5)

Право на посебан стаж жене ће моћи да остваре тек за 12 година(стр.6)

Преполовљен број радника ангажованих на црно(стр.8)

**Jovan Mijalković novi predsednik Socijalno ekonomskog saveta
Pirota(стр.9)**

Stojilković: Dve trećine naroda u Srbiji je siromašno

Predsednik Ujedinjenih granskih sindikata Nezavisnost Zoran Stojilković, rekao je danas Beti da je dve trećine naroda u Srbiji siromašno, pri čemu je četvrtina direktno u zoni siromaštva.

Piše: Beta

„To je teško podnošljiv prostor u kome ne možete podneti vanredni trošak od 100 evra, ili platiti letovanje, odnosno u kome ste prinuđeni da pravite svakodnevne izbore između stvari koje su vam zaista potrebne“, rekao je Stojilković.

Na pitanje kako komentariše to što u ekspozeu premijerke Ane Brnabić nisu spomenute narastajuće socijalne razlike među građanima Srbije, Stojilković je kazao da su politički ekspozei liste poželjnih obećanja datih bez dovoljno garancija kvaliteta i precizno utvrđenih rokova.

„U njima se, po pravilu, izbegavaju neprijatne činjenice čijom analizom se da konstatovati da bogatiji postaju sve bogatiji dok, u najboljem slučaju, siromašni ostaju jednako siromašni“, ocenio je predsednik Nezavisnosti.

Prema njegovim rečima, Srbija je „ne naročito uspešan i sretan slučaj“ društva u kome preskroman rast ide zajedno sa rastućim nejednakostima, ali i raširenim siromaštvom.

„Osećaj besperspektivnosti i želja da se ode iz Srbije su logični ishodi“, rekao je Stojilković.

Na pitanje Bete da li je u redu da se premijerka hvali povećanjem minimalne zarade koja ne može da podmiri ni najosnovnije potrebe ljudi, Stojilković kaže da vlade koje su „osudjene“ na kratke mandate i manevrisanje u uskom prostoru zadatog su logično upućene na marketinško prenaduvavanje postignutog i pomeranje obećanih rezultata u budućnost.

„Premijerka Brnabić je brzo ovladala ovom ključnom političkom veštinom koja nije naročito argumentativno ubedljiva, ali je dovoljna da održi poverenje lakovernih“, ocenio je Stojilković.

Na pitanje da li je dobra odluka to što je na čelu Ministarstva za rad, socijalna i boračka pitanja postavljen epidemiolog, Stojilković je kazao da očekuje da će rad Darije Kisić Tepavčević biti koristan.

„Ako već za profesorku Kisić Tepavčević nije, zbog formiranog rasporeda uticaja i interesa, bilo mesta u resoru zdravstva onda su, kao nagrada, rad i socijalna zaštita bili logičan, drugi izbor“, naveo je predsednik Nezavisnosti.

Na pitanje da li veruje da će Kisić Tepavčević, kao epidemiolog, kroz pisanje novog Zakona o radu moći da doprinosi zaštiti radnih prava, Stojilković je rekao da je teško poverovati i najvećim optimistima da će ona, u praktično tek jednogodišnjem mandatu u sektoru rada, zadržavajući se

istovremeno i u kriznom zdravstvenom štabu, moći da ozbiljnije udje u zonu normiranja radnih odnosa.

„Izlaz je, ako to Aleksandar Vučić, vlada i ministarka budu hteli, u kvalitetnom socijalnom dijalogu sa sindikatima. Dijalogu koji pred nove izbore mora povesti tačuna, bar deklarativno, i o interesima poluzaposlene i siromašne većine biračkog tela“, ocenio je Stojiljković.

Na pitanje kako komentariše to što je na čelu Ministarstva gradjevine, infrastrukture i saobraćaja postavljena osoba koja je kritikovala povećanje minimalne zarade, Stojiljković je kazao da se dominantnom neoliberalnom logikom ostvarivanja profita ne dovodi do pada nejednakosti.

„Toma Momirović je pravi čovek za resor u koji će se sliti krediti i u kome treba vešto okrenuti javni novac uz zaposlene sretne što su očuvali poslove i zarade“, kazao je predsednik Nezavisnosti.

Na pitanje koliko ljudi danas prima platu koja je manja od prosečne neto plate, Stojiljković je kazao da tih prosečnih 520 evra skriva činjenicu da je najčešća, medijalna zarada manja od 400 evra.

„Dakle polovina onih koji rade zaradi do 45.000, odnosno tek neki dinar više od vrednosti minimalne potrošačke korpe. Ta tvrda realnost govori koliko je prazan govor da nam nije bilo nikad bolje. Zaključak da i to što radite nije dokaz da ste izbegli siromaštvo se sam nameće“, rekao je on.

Stojiljković je istakao da su reforme imale za cilj makroekonomsku stabilnost i liberalizaciju, a ne smanjivanje nejednakosti i socijalnu koheziju.

Dodao je da komparativna istraživanja i analize pokazuju da društvene pretpostvke za sreću čine posao koji nas ispunjava i od koga možemo da pristojno živimo, bezbedan i siguran radni i životni prostor, kao i okruženje koje karakterišu solidarnost i empatija, a ne raširena posesivnost i egotrip.

„Status uspravnog radnika i gradjanina uključuje samoodređenje i učestvovanje u odlučivanju o sopstvenoj sudbini, kao i pravo na život u svetu bez systemske korupcije“, kazao je Stojiljković.

Sasvim suprotno, rekao je on, velika većina nas osuđena je na prinudne izbore, preživljavanje od prvog do prvog, pristajanje na logiku „budi sretan što imaš kakav takav posao i ne talasaj, zaboravi ideale jer je to za naivce i ugradi se i učlani se gde treba“.

„Da bi izašli iz lavirinta u kome se vrtimo između straha i apatije na jednoj i bahatosti i pohlepe na drugoj strani socijalne piramide, prvo treba da poverujemo da postoji izlaz. Da stavimo prst na čelo, a onda i da napravimo prvi korak“, zaključio je predsednik UGS Nezavisnost Zoran Stojiljković.

ПОЛИТИКА ONLINE

Сутра 4.000 туристичких радника остаје без посла

Удружење туристичких агенција (УТАС) и Асоцијација независних туристичких агенција (АНТАС) поново су апеловали на ресорно министарство да хитно реши проблем блокаде рада

туристичких агенција и упозорили да већ сутра без посла остаје око 4.000 туристичких радника.

Блокада агенција, како наводе, повећава шансе да оне масовно банкротирају и тако оставе путнике без заменских путовања.

„Позивамо и осигуравајуће куће да саопште да ли ће исплаћивати штету путницима којима не буду реализована заменска путовања, јер већина агенција не може да настави да ради у тренутним условима”, наводи се у саопштењу.

Полисе од инсолвентности, које су законски услов за организовање путовања, како кажу, већини агенција нису ни понуђене.

Осим тога цене су нереално високе, јер агенције сигурно неће остварити значајан промет ускоро, наводе УТАС и АНТАС и додају да агенције чине све што могу да опстану и тако омогуће заменска путовања, јавља Танјуг.

„Већина агенција морала је да отпусти добар део радника или ће то урадити ускоро, али сва резања трошкова су недовољна ако се не омогући законит наставак рада и продаја туристичких аранжмана”, наводе УТАС и АНТАС.

Удружења су, додају, правовремено упозоравала на све проблеме и опасности, а ресорно министарство је, кажу, донело правилник и решење које је непримењиво у пракси – банкарске гаранције као услов за наставак законитог пословања, тврде удружења и асоцијација.

Сва удружења туристичких агенција и водича Србије затражили су од нове министарке трговине, туризма и телекомуникација Татјане Матић помоћ како би се пронашло прихватљиво решење за наставак пословања туристичких агенција.

„Тренутно законодавство и поступци осигуравајућих кућа фаворизују велике агенције, уместо да омогуће слободну тржишну утакмицу под једнаким условима за све учеснике”, наводи се у саопштењу.

Асоцијација и удружење кажу да то не могу да дозволе, јер би се тако угасиле мање, углавном породичне, агенције које деценијама чине стуб сигурног и поузданог путовања у локалним срединама и равноправно доприносе буџету Србије.

Очекујемо помоћ државе да сачувамо туристичке агенције

Председница Удружења туристичких агенција Србије (УТАС) Марија Матијевић рекла је данас да је истекао рок по коме су агенције које су примиле прву траншу државне помоћи због проблема изазваних пандемијом биле обавезне да задрже раднике и да ће они остати без посла уколико држава поново не помогне.

„Надамо се да ће држава имати слуха за нас и позитивно одговорити на допис који смо у четвртак послали новој министарки туризма Татјани Матић. У допису смо тражили да до краја

следеће седмице разговарамо о нашим горућим проблемима и сачувамо агенције”, казала је Матијевић у изјави за Танјуг.

Она је упозорила да уколико туристичке агенције не добију финансијску помоћ и ако се не нађе решење за проблем са полисама осигурања, око 4.000 запослених у агенцијама ће ових дана остати без посла, а агенције ће се затворити.

„Данас имамо ситуацију да се на друштвеним мрежама људи опраштају од бранше. Тако ће и бити ако нам држава не помогне”, рекла је она.

Додала је да би други талас отпуштања и затварања агенција могао да уследи почетком следеће године, до када су раднике обевезни да задрже они који су добили други део помоћи државе.

Удружења туристичких агенција, између осталог, траже да се организаторима туристичких путовања помогне са бесповратних милион до пет милиона динара, зависно од врсте лиценце.

Удружење туристичких агенција (УТАС) и Асоцијација независних туристичких агенција (АНТАС) јуче су поново апеловали на ресорно министарство да хитно реши проблем блокаде рада туристичких агенција и упозорили да ће 4.000 људи остати без посла.

Блокада агенција, како су навели, повећава шансе да оне масовно банкротирају и тако оставе путнике без заменских путовања.

Право на посебан стаж жене ће моћи да остваре тек за 12 година

Захтеве за утврђивање овог стажа моћи ће да поднесу 2032. уколико су родиле једно или двоје деце, али тај стаж не може бити услов за остваривање права на пензију

Од 1. јануара 2021. почињу да важе нова правила за одлазак у пензију. Да би отишле у пензију, жене ће морати да имају 63,2 године уместо 63, колико је потребно да имају за пензионисање у 2020. години. Минимум услова за одлазак у пензију јесте и да имају 15 година радног стажа. Уколико је реч о условима за превремену старосну пензију, жене ће моћи да напусте радно место у 2021. години када остваре 39,4 године стажа и напуне најмање 58,4 године живота. За ову годину услов је 57,8 година живота и 39 година стажа.

Године живота као услов за осигуранике жене увећаваће се до 2032. године, када ће услови за жене и мушкарце бити изједначени на 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања. Услови за превремену старосну пензију се подижу до 2024. године, када ће такође бити изједначени за жене и мушкарце и биће 60 живота и 40 година стажа осигурања.

Иако већина жена рачуна с тим да, пошто су родиле једно, двоје или троје деце, могу по основу посебног стажа и раније у пензију, ситуација је у пракси мало другачија. Наиме, жене ће тек за 12 година први пут имати право на посебан стаж. Тачније, тек 2032. ће моћи да поднесу захтеве за утврђивање посебног стажа уколико су родиле једно или двоје деце, без обзира на то када су деца рођена, кажу у Фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

Важно је, додају, нагласити да посебан стаж није стаж осигурања и не може бити услов за остваривање права на пензију, али улази у пензијски стаж, то јест у укупно остварен стаж. Право на посебан стаж, по члану 60 закона, има запослена жена која је родила треће дете и по том основу се урачунава у посебан стаж време у трајању од две године. Осим тога, Закон о пензијском и инвалидском осигурању који се примењује од 1. јануара 2015. садржи и одредбу којом се уређује утврђивање посебног стажа у трајању од шест месеци женама које су родиле једно дете, односно у трајању од годину дана женама које су родиле двоје деце, али је примена ове одредбе одложена до почетка 2032. године.

Посебан стаж се искључиво утврђује, по захтеву осигураника, решењем. Дакле, уколико осигураник сматра да испуњава услове за утврђивање посебног стажа, неопходно је да Фонду ПИО поднесе захтев за утврђивање тог стажа, уз који ће приложити одговарајуће доказе.

Оно што већина послодаваца случајно или из незнања пропусти када запосли пензионера јесте уплата доприноса за здравствено осигурање. Руководећи се логиком да су пензионери већ осигурани, није им јасно зашто поново морају да им се уплаћују доприноси и по новом запослењу. Или пензионеру престаје да важи пензионерско здравствено осигурање и ступа на снагу ново које плаћа послодавац?

У ПИО кажу да је питање доприноса за здравствено осигурање регулисано Законом о здравственом осигурању, а да према Закону о ПИО, уколико послодавац радно ангажује пензионера по било ком основу (радни однос, уговор о делу, привремени и повремени послови), има обавезу да поднесе пријаву на осигурање и редовно уплаћује доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, као и за све остале запослене.

Допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање се плаћа по стопи од 25,5 одсто на зараду, то јест на основицу осигурања, и та стопа се не умањује без обзира на то да ли је у питању осигураник – запослени или корисник старосне пензије.

На основу тих уплата доприноса, запослени корисник старосне пензије може, по престанку осигурања, након најмање годину дана запослења да поднесе захтев за поновно одређивање старосне пензије.

Према Закону о здравственом осигурању који је ступио на снагу у априлу прошле године, приоритетан основ осигурања за пензионере који заснивају радни однос јесте осигурање по основу запослења.

Дакле, пензионер који је почео да ради од 11. априла 2019. више нема могућности да бира по ком основу ће бити осигуран јер је приоритетно осигурање у закону осигурање по основу запослења. За ове пензионере ће приликом исплата зарада постојати обавеза да се обрачунава и плаћа допринос за обавезно здравствено осигурање.

Одредба овог закона, како се може видети на сајту „Параграф”, односи се на и пензионере који су пре 11. априла прошле године засновали радни однос и определили се да буду здравствено осигурани по основу пензија. Наиме, послодавци су дужни да им обрачунају и уплате доприносе за здравствено осигурање за све пензионере који су код њих запослени без обзира на то да ли су пензионери раније дали изјаву да желе да буду здравствено осигурани као пензионери.

Преполовљен број радника ангажованих на црно

У првих девет месеци у раду без правног основа инспекција затекла 4.468 радника, а до краја године не очекује се више од 6.000 таквих случајева

Непријављени радници нису на силу запослени код послодаваца, већ у договору са њима. Решење за тај велики проблем треба тражити и у поопштеној казненој политици

Од укупног броја запослених у Србији, сваки пети радник ангажован је на црно, а поред пољопривреде, највише их је још у туризму, угоститељству и грађевинарству. Управо је на градилиштима ситуација специфична, јер се процењује да 37 одсто ангажованих није уписано у легалне токове рада, док сваки трећи радник само повремено има посла, због чега се послодавцима ни не улази у процедуру пријаве, показала је недавна анализа НАЛЕД-а.

Насупрот томе, држава редовно подсећа да се број затечених у раду на црно смањује из године у годину. Тако, рецимо, за разлику од прошле године, када је у таквом раду затечено 12.938 радника, што је било за око четвртину мање у односу на 2018, од почетка ове године ситуација се знатно поправила. За првих девет месеци, у раду на црно инспектори су открили 4.468 радника.

Према подацима Инспектората за рад, сем овог смањења, приметан је и тренд умањења нерегистрованих субјеката, то јест фантомских фирми, а на сајту Министарства за рад објављен је и списак на којем се тренутно налази око 5.120 послодаваца код којих су приликом инспекцијских надзора затечени радници на фактичком раду, то јест на црно, и то у периоду од 3. јануара 2019. до 21. октобра 2020.

Реч је о предузећима која се, између осталог, баве угоститељством, трговином на мало, фризерским и козметичким услугама, одржавањем и поправком моторних возила, изградњом стамбених и нестамбених зграда...

Стеван Ђуровић, директор Инспектората за рад, очекује да се број затечених у раду на црно до краја 2020. неће попети изнад 6.000.

– Сваке године пронађемо 4.000 радника мање у раду без правног основа, а за претходне три и по године инспекторат је открио око 57.000 људи у таквом раду. После интервенције инспекције, око 47.000 њих засновало је стални радни однос, што је ипак велики успех – подсећа Ђуровић.

Да мере за сузбијање сиве економије дају резултате, али да чак ни оне нису сасвим довољне да сузбију рад на црно, сматра Небојша Атанацковић, почасни председник Уније послодаваца Србије.

– Инспекција се стално хвали како је повећала број назора, али је истина да би требало да их буде још више. Држави би се исплатило, а тиме и послодавцима и представницима радника, да су контроле чешће, макар то изискивало и запошљавање већег броја инспектора, који ће редовније да обилазе послодавце у делатностима, као што су грађевинарство или угоститељство – истиче Атанацковић и додаје да се Унија послодавца Србије залаже да се

спречи рад на црно, јер то представља угрожавање већине послодавца који испуњавају своје обавезе према држави и радницима.

Зато би, додаје он, било добро смањити обавезе привреде према држави и тиме стимулисати послодавце да њихови радници буду пријављени са пуним зарадама.

– Неким послодавцима се изгледа не исплати да раде у складу са законом, због великих пореских оптерећења привреде, па им је у договору са радницима лакше да им исплаћују плате на руке. Ипак, сви ти непријављени радници нису на силу запослени код таквих послодаваца, већ у договору са њима. Решење за тај велики проблем треба тражити и у поштреној казненој политици – сматра Атанацковић.

Наводећи низ могућности за унапређење система сузбијања рада без правног основа, Марио Рељановић, научни сарадник Института за упоредно право, истиче да је у Закону о раду пре свега важно детаљно регулисати могућност радника који нису закључили уговор са послодавцем да се самостално обрате инспектору рада, ван места рада.

– Ово је значајно јер радници најчешће не желе да се изјасне о свом статусу у току извођења инспекцијског надзора, у страху од одмазде послодавца. Сем тога, ако послодавац не испуни налог инспектора рада да запосли радника на црно, требало би увести посебне прекршајне казне за то. Такође, и ненајављене контроле инспектора рада морају бити правило код сумње на рад на црно, јер их свако најављивање обесмишљава – наводи Рељановић у препорукама за спречавање радне експлоатације.

Pirotske vesti

Jovan Mijalković novi predsednik Socijalno ekonomskog saveta Pirota

Danas je održana sednica Socijalno ekonomskog saveta Pirota. Na jesenjoj sednici, pored ostalog, postignut je dogovor da Savetom u narednom periodu predsedava Jovan Mijalković, predsednik Samostalnog sindikata Pirotskog okruga. Takodje, došlo je do dvotrećinske izmene članova iz redova sindikata i lokalne samouprave.

Dosadašnji predsednik Socijalno ekonomskog saveta, gradonačelnik Pirota, Vladan Vasić, kaže da je još odlučeno da jedan član Socijalno ekonomskog saveta učestvuje u radu Komisije za utvrđivanje poreske osnovice. Isto tako, veoma je važno da se uspostavi konstruktivan dijalog jednog tripartitnog tela kao što je Socijalno ekonomski savet.

“Ovom telu ćemo davati na uvid veoma značajne odluke kao što je na primer Plan kapitalnih investicija, Plan razvoja grada, Budžet za narednu godinu, cene komunalnih usluga, zapravo, sve ono što Savet traži za dobar i kvalitetan rad. Veoma je važno da smo uspostavili institucionalni dijalog i da na takav način možemo da donosimo kvalitetne odluke i predloge. Reč je o dijalogu između sindikata, poslodavaca i javne uprave. Do sada nismo radili onom dinamikom kako smo želeli, bila je izborna godina, onda epidemija, ali očekujem da novo članstvo i novi predsednik intenziviraju svoj rad” – istakao je Vasić.

Jovan Mijalković, novoizabrani predsednik Saveta, najpre je zahvalio članovima na ukazanom poverenju. Očekuje dobar rad ovog tela jer smatra da je veoma važno da se pravovremeno i kvalitetno rešavaju socijalno ekonomska pitanja.

“Ono što je bitno mi imamo mnogo zaostavština iz prošlosti, ima mnogo radnika koji su žrtve tranzicije i koji nam se često obraćaju. Delovanje sindikata je ograničeno, ali ćemo zato kroz Socijalno ekonomski savet pokušati da ukazujemo na probleme i zajedno sa lokalnom samoupravom delujemo prema višim instancama. Nadam se da će predstavnici poslodavaca u Savetu imati razumevanja za probleme radnika. Imam dovoljno vremena, sastajaćemo se sve češće i ni jedan problem nećemo gurati pod tepih”- kaže Mijalković.